

La innocència del gat

En la darrera entrega de contes de Jordi Sarsanedas –poeta meravellat, contista cèlebre del recull *Mites*, exdirector liberal i obert de mires de la revista *Serra d'Or*, premi d'Honor de les Lletres Catalanes com a reconeixement a allò que en dèiem un “tarannà” i ara en diem “un perfil professional” i personal probablement irrepètible, és a dir, humaníssim–, hi ha una característica subratllada des del títol que, si es pot dir així, impregna tot el volum: la pura i simple discreció. El recull, que fa pocs dies que ha sortit a la col·lecció també mítica “El balancí”, es titula *Una discreta venjança*. S’hi endevina la discreció –que camina fins a la finor i quasi a l’esborrament– però no s’hi endevina ni remotament la venjança, perquè la veu narrativa (o el narrador) és tan bona, tan bona, però que tan bona –reflexiva i matisada i irònica– que és incapaç de destrucció i de venjança. Ni tampoc de cap violència, ni tan sols verbal. És un llibre, doncs, d’una tal bondat i discreció que cal rellegir-lo amb els ulls diligents.

Publicat passats els vuitanta anys de l’autor, al cap d’una vida intensa –deixem-ho així, perquè cada vida és un misteri i no s’hi pot entrar sinó com en certs temples: sense sabates. La veu narrativa fa la impressió que vol destorbar tan poc que fins les més brillants anècdotes queden comprimides en un parell de paràgrafs i poca cosa més.

I és que les veus narratives no deixen de ser expressió d’una ànima. L’ànima de Jordi Sarsanedas és de la mena que tendeixen a desaparèixer, a esfumar-se. El conte *Settings shots*, un colobrot, apunta en aquesta direcció: són percepcions de l’espai buidades de persones, però amb l’alè, les empremtes, els rastres de les persones. És un dels més inquietants: premonicions de la pròpia mort?

Em reconec especialment xafarder i, doncs, sempre pressuposo que fins que no em diguin el contrari qui xerra i qui apareix en els contes i novel·les és el propi narrador poc o molt disfressat. I ja sé prou que això no s’ha de fer, però és que també m’agrada ser trapella. Així els contes en què endevino una

Andreu Loncà

Andreu Loncà

imatge clara de Jordi Sarsanedas em semblen precisos. *Euro-peus* i *Euro-mans* és d’aquesta mena. *Balandrim-Balandram*, potser també.

El que al narrador no li interessa pas gaire és la resolució dels contes a la manera clàssica. Vull dir que els contes s’acaben com les històries de la vida viscuda sense sobresalts: amb una pregunta retòrica. Però no us penseu que el llibre de tan discret i potser autobiogràfic que us l’he descrit no mereixi ser llegit, anava a dir com una mena de testament literari. No ho diré perquè el volum no té tuf de mort però bé que jo m’encaparrí en l’edat provecta de l’autor. Diré que Sarsanedas és possiblement del segle de la subtileza i, potser, de qui entén la literatura com una forma de compartir certes meravelles de la vida. El mal, l’angoixa, la pura tristesa no entren en la llista dels seus temes. I fins quan narra el terror, Sarsanedas el mira amb cara de nen que creu fermament en la innocència del gat que juga i juga amb el ratolí fins que se’l menja i en queda un raget de sang al jardí i sota els arbres.